

مرکز مطالعات و برنامه ریزی شیراز

شناسایی عوامل مؤثر بر افزایش استقبال شهروندان از بوستان بعثت منطقه ۱۶ و تدوین راهکارهای اجرایی

پژوهش حاضر طی پاییز و زمستان سال ۱۳۹۷ با روش مشاهده، مصاحبه و تحلیل اسناد به منظور شناسایی علل عدم استقبال از پارک بعثت در سطح شهری انجام شده است. مسئله اصلی پژوهش این بود که چرا پارک بعثت نمی‌تواند مخاطب شهری جذب کند و چگونه می‌توان پارک را، متناسب با وسعت و امکانات آن، به پارکی دارای مخاطب شهری تبدیل کرد. بدین منظور عوامل مانع جذب مخاطب و عملکرد ضعیف پارک در دو سطح عوامل بیرون پارک (حوزه فراگیر و بلافصل) و درون پارک (حوزه مداخله) بررسی شده است. یافته‌ها حاکی از آن است که در سطح فراگیر و بلافصل طی چند دهه گذشته فرآیندها و تغییراتی در جریان بوده است که باعث شده‌اند پارک بعثت حاشیه‌ای شود؛ به وجود آمدن فضاها و بوستان‌های رقیب در حوزه فراگیر، ساختار تصمیم‌گیری در بالادست که عناصر محلی را نادیده می‌گیرد، چندپاره‌شدن پارک طی زمان و تأثیرات منفی آن، کاربری‌های فرامنطقه‌ای اطراف و به حاشیه رانده شدن پارک، شریان‌های ارتباطی فرامنطقه‌ای حاشیه‌ای‌کننده، فرسایش اقتصادی و جمعیتی حوزه فراگیر و بلافصل، تحولات پارک‌های جنوب منطقه ۱۲ و تأثیرات منفی آنها و نهایتاً برند منفی محله و تأثیرات منفی این برند. اما مطالعات کیفیت محیطی بر اساس مدل گلکار در درون پارک نیز نشان می‌دهد که در بعد عملکردی، وضعیت فعالیت‌ها و امکانات ضعیف، دسترسی سواره مناسب اما پیاده نایمن، قرارگاه‌های رفتاری چندان تعریف نشده، کیفیت ایمنی مناسب اما دارای نواقص جدی است و امنیت بسیار ضعیف است. در بعد تجربی-زیبایی‌شناختی، وضعیت کیفیت منظر طبیعی خیلی خوب، ولی کیفیت منظر مصنوع نامناسب و ناهمخوان است و محیط به خاطر نشانه ناگذاری ناخوانا و فاقد معنا و خاطره است. نه فقط نشانه‌های فرهنگی و تاریخی که علائم راهنمای مسیر نیز بسیار اندک‌اند. در بعد زیست‌محیطی نیز در طراحی پارک از توپوگرافی و عوارض طبیعی بسیار خوب و عالی استفاده شده است اما از لحاظ آسایش آب‌وهوا، به خاطر وجود مراکز آلاینده مختلف، در لبه‌ها، آلودگی هوا و صوت شدید است، اما وضعیت مرکز پارک خوب است. به منظور بهبود وضعیت نیز پیشنهاد می‌شود پارک بعثت در یک مجموعه بزرگتر تغییرات توسعه‌ای در منطقه دیده شود، فعالیت‌های برنامه‌ریزی شده منظمی برای پارک تعریف گردد، امکانات تفریحی و فراغتی غیرفعال آن فعال شود، شمول اجتماعی پارک برای گروه‌های سنی و جنسی و اقتصادی مختلف افزایش پیدا کند، ایمنی و امنیت پارک تقویت شود، تلاش شود طرح انگلیسی پارک بیش از این آسیب نبیند و کیفیت زیبایی‌شناختی آن نیز تقویت شود و حضور مردم محلی با ارائه برخی یارانه‌ها افزایش یابد. همچنین باید یکپارچگی مدیریتی در نظارت بر فعالیت‌های پارک ایجاد شود و پارک از طریق تبلیغات معرفی گردد.